

But *Why* Did He Just Say No?

Hidden Connections between Megillas Rus & Matan Torah

Tanchum Cohen

Shavuos 5780

One of the more mysterious figures in *Megillas Rus* is certainly Ploni Almoni. He seems to remain anonymous, as calling him 'Ploni Almoni' is the Hebrew equivalent of calling him 'John Doe' (see Rashi to *Rus* 4:1). Moreover, his one active role also appears at first to be a puzzle:

וּבָעַז עָלָה הַשַּׁעַר וַיִּשָּׁב שָׁם וְהָיָה הַגָּאֵל עֹבֵר אֲשֶׁר דִּבֶּר-בְּעַז וַיֹּאמֶר סוּרָה
שְׂבָה-פֹּה פְּלוֹנִי אֶלְמוֹנִי וַיִּסַּר וַיֵּשֶׁב:

וַיֵּלֶח עִשְׂרֵה אַנְשִׁים מִזִּקְנֵי הָעִיר וַיֹּאמֶר שְׂבוּ-פֹה וַיֵּשְׁבוּ:

וַיֹּאמֶר לַגָּאֵל חֲלַקְתָּ הַשְּׂדֵה אֲשֶׁר לְאֶחָיו לְאֵלֵימֶלֶךְ מִכֶּרֶה נְעָמִי הַשְּׂבָה
מִשְׂדֵה מוֹאָב:

וַאֲנִי אֲמַרְתִּי אֲגַלֶּה אֶדְנֶךָ לְאִמֹר קָנָה נָגֵד הַיְשׁוּבִים וְנָגֵד זִקְנֵי עַמִּי אִם-תִּגְאָל
גָּאֵל וְאִם-לֹא יִגְאָל הַגִּידָה לִּי וְאָדַע [וְאָדַעָה] כִּי אֵין זֹלָתְךָ לַגָּאֹל וְאֶנְכִּי
אֶתְחַרֵּף וַיֹּאמֶר אֶנְכִּי אֲגָאֵל:

וַיֹּאמֶר בְּעַז בְּיוֹם-קִנּוּתְךָ הַשְּׂדֵה מִיַּד נְעָמִי וּמֵאֵת רֹות הַמוֹאֲבִיָּה אֲשֶׁת-הַמַּת
קִנִּיתִי [קָנִיתָהּ] לְהַקִּים שֵׁם-הַמַּת עַל-בְּנֵהָ:

וַיֹּאמֶר הַגָּאֵל לֹא אוֹכַל לַגָּאוֹל- [לַגָּאֵל-] לִי פֶן-אֲשַׁחִית אֶת-בְּנֵהָ
גָאֵל-לְךָ אֶתָּה אֶת-גָּאֵלְתִּי כִּי לֹא-אוֹכַל לַגָּאֵל:

Boaz called over Ploni Almoni the “redeemer” (the next of kin), and publicly informed him that the farmland that had belonged to their common relative Elimelech had since been sold by Naomi. Ploni Almoni is first in line to buy the land back into the family, and he readily assented to buy back this real estate. However, when Boaz raises the related question of marrying Rus, the widow of Elimelech’s son, Ploni Almoni’s attitude changes entirely: “I cannot, as I may ruin my *nachala*, my inheritance”, he repeats, “I cannot.”

[Rus 4:6]

- Why was Ploni Almoni suddenly become so hesitant once Boaz mentioned Rus?

Ibn Ezra gives two explanations; the second one is particularly straightforward:

פן אשחית את נחלתי. היתה לו נחלה רבה. ויש אומרים רמז על אשתו.

- According to Ibn Ezra, what exactly were Ploni Almoni's concerns?
- Why was Boaz not concerned in the same way?
- How does Ibn Ezra translate and interpret the term '*nachala*' in this pasuk?

Rashi, though, writes as follows:

פן אשחית את נחלתי. זרעי. כמו "נחלת ה' בנים". לתת פגם בזרעי, שנאמר, "לא יבא עמוני ומואבי". וטעה ב"עמוני ולא עמונית":

- How does Rashi translate '*nachala*'?
- What was Ploni Almoni's concern? What scenario was seeking to avoid?
- Why was Boaz unconcerned?

FEEL FREE TO CONTINUE OR TO STOP HERE. THE REMAINING MEKOROS ARE MORE CHALLENGING.

If Rashi is hard to understand and these questions are tough to answer, perhaps some background will help:

Background for understanding Ploni Almoni according to Rashi

Devarim 23:4-5

לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה', גם דור עשירי לא יבא להם בקהל ה' עד עולם. על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור מפתור ארם נהרים לקללך.

Rashi

לא יבא עמוני" - לא ישא ישראליית"

Mishna Yevamos 76b, at least opening line

Gemara Yevamos 76b-77a

מתני' עמוני ומואבי אסורים ואיסורן איסור עולם אבל נקבותיהם מותרות מיד

מצרי ואדומי אינם אסורים אלא עד שלשה דורות אחד זכרים ואחד נקבות ר"ש מתיר את הנקבות מיד
א"ר שמעון ק"ו הדברים ומה אם במקום שאסר את הזכרים איסור עולם התיר את הנקבות מיד מקום
שלא אסר את הזכרים אלא עד שלשה דורות אינו דין שנתיר את הנקבות מיד

אמרו לו אם הלכה נקבל ואם לדין יש תשובה אמר להם לא כי הלכה אני אומר:

גמ' מנא ה"מ א"ר יוחנן דאמר קרא (שמואל א יז, נה) וכראות שאול את דוד יוצא לקראת הפלשתי
אמר אל אבנר שר הצבא בן מי זה הנער אבנר ויאמר אבנר חי נפשך המלך אם ידעתי ולא ידע ליה
והכתיב (שמואל א טז, כא) ויאהבהו מאד ויהי לו נושא כלים אלא אאבוה קא משאיל

ואביו לא ידע ליה והכתיב (שמואל א יז, יב) והאיש בימי שאול זקן בא באנשים ואמר רב ואיתימא
רבי אבא זה ישי אבי דוד שנכנס באוכלוסא ויצא באוכלוסא

ה"ק שאול אי מפרץ אתי אי מזרח אתי אי מפרץ אתי מלכא הוי שהמלך פורץ לעשות דרך ואין ממחין
בידו אי מזרח אתי חשיבא בעלמא הוי

מ"ט אמר ליה שאל עליה דכתיב (שמואל א יז, לח) וילבש שאול את דוד מדיו כמדתו וכתיב ביה
בשואל (שמואל א ט, ב) משכמו ומעלה גבוה מכל העם א"ל דואג האדומי עד שאתה משאיל עליו אם
הגון הוא למלכות אם לאו שאל עליו אם ראוי לבא בקהל אם לאו מ"ט דקאתי מרות המואביה

א"ל אבנר תנינא עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית אלא מעתה ממזר ולא ממזרת ממזר כתיב מום
זר

מצרי ולא מצרית שאני הכא דמפרש טעמא דקרא (דברים כג, ה) על אשר לא קדמו אתכם בלחם
ובמים דרכו של איש לקדם ולא דרכה של אשה לקדם היה להם לקדם אנשים לקראת אנשים ונשים
לקראת נשים אישתיק

מיד ויאמר המלך שאל אתה בן מי זה העלם התם קרי ליה נער הכא קרי ליה עלם הכי קא אמר ליה
הלכה נתעלמה ממך צא ושאל בבית המדרש שאל אמרו ליה עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית

ע"ז א

אקשי להו דואג כל הני קושייתא אישתיקו בעי לאכרוזי עליה מיד (שמואל ב יז, כה) ועמשא בן איש
ושמו יתרא הישראלי אשר בא אל אביגיל בת נחש וכתיב (דברי הימים א ב, יז) יתר הישמעאלי אמר
רבא מלמד שחגר חרבו כישמעאל ואמר כל מי שאינו שומע הלכה זו ידקר בחרב כך מקובלני מבית
דינו של שמואל הרמתי עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית

ומי מהימן והאמר רבי אבא אמר רב כל תלמיד חכם שמורה הלכה ובא אם קודם מעשה אמרה שומעין
לו ואם לאו אין שומעין לו שאני הכא דהא שמואל ובית דינו קיים

מכל מקום קשיא הבא תרגמו (תהלים מה, יד) כל כבודה בת מלך פנימה במערבא אמרי ואיתימא ר' יצחק אמר קרא (בראשית יח, ט) ויאמרו אליו איה שרה אשתך וגו'

Now that we have learned more about the *halachos* of a *Mo'avi*, we can return to our questions above about Rashi on Rus (4:6):

- How does Rashi translate '*nachala*'?
- What was Ploni Almoni's concern? What scenario was seeking to avoid?
- Why was Boaz unconcerned?

Plus,

- Based upon the *gemara* above, was Ploni Almoni's concern indeed so unfounded??
- Why was he only concerned for his children? What more immediate concern could he have articulated??

The insight of Rav Velvel Soloveichik

Rambam *Hilchos Mamrim* 1:1-4, 2:1

[הלכה א](#)

בית דין הגדול שבירושלים הם עיקר תורה שבעל פה והם עמודי ההוראה ומהם חק ומשפט יוצא לכל ישראל ועליהן הבטיחה תורה שנאמר על פי התורה אשר יורוך זו מצות עשה וכל המאמין במשה רבינו ובתורתו חייב לסמוך מעשה הדת עליהן ולישען עליהן.

[הלכה ב](#)

כל מי שאינו עושה כהוראתן עובר בלא תעשה ... אחד דברים שלמדו אותן מפי השמועה והם תורה שבעל פה ואחד דברים שלמדום מפי דעתם באחת מן המדות שהתורה נדרשת בהן ונראה בעיניהם שדבר זה כך הוא ואחד דברים שעשאום סייג לתורה ולפי מה שהשעה צריכה והן הגזרות והתקנות והמנהגות כל אחד ואחד מאלו השלשה דברים מצות עשה לשמוע להן והעובר על כל אחד מהן עובר בלא תעשה הרי הוא אומר על פי התורה אשר יורוך אלו התקנות והגזירות והמנהגות שיורו בהם לרבים כדי לחזק הדת ולתקן העולם ועל המשפט אשר יאמרו אלו דברים שילמדו אותן מן הדין באחת מן המדות שהתורה נדרשת בהן מכל הדבר אשר יגידו לך זו הקבלה שקבלו איש מפי איש.

[הלכה ג](#)

דברי קבלה אין בהן מחלוקת לעולם וכל דבר שתמצא בו מחלוקת בידוע שאינו קבלה ממש רבינו. ודברים שלמדין מן הדין אם הסכימו עליהן בית דין הגדול כולן הרי הסכימו ואם נחלקו בהן הולכין אחר הרוב ומוציאין הדין אחר הרבים. וכן הגזרות והתקנות והמנהגות אם ראו מקצתן שראוי לגזור גזירה או לתקן תקנה או שיניחו העם המנהג הזה וראו מקצתן שאין ראוי לגזור גזרה זו ולא לתקן תקנה זו ולא להניח מנהג זה נושאים ונותנים אלו כנגד אלו והולכין אחר רובן ומוציאין הדבר אחר הרבים.

[הלכה ד](#)

כשהיה בית דין הגדול קיים לא היתה מחלוקת בישראל אלא כל דין שנולד בו ספק לאחד מישראל שואל לבית דין שבעירו אם ידעו אמרו לו אם לאו הרי השואל עם אותו בית דין או עם שלוחיו עולין לירושלים ושואלין לבית דין שבהר הבית אם ידעו אמרו לו אם לאו הכל באין לבית דין שעל פתח העזרה אם ידעו אמרו להן ואם לאו הכל באין ללשכת הגזית לבית דין הגדול ושואלין אם היה הדבר שנולד בו הספק לכל ידוע אצל בית דין הגדול בין מפי הקבלה בין מפי המדה שדנו בה אומרים מיד אם לא היה הדבר ברור אצל בית דין הגדול דנין בו בשעתן ונושאים ונותנים בדבר עד שיסכימו כולן או יעמדו למנין וילכו אחר הרוב ויאמרו לכל השואלים כך הלכה והולכין להן משבטל בית דין הגדול רבתה מחלוקת בישראל זה מטמא ונותן טעם לדבריו וזה מטהר ונותן טעם לדבריו זה אוסר וזה מתיר.

...

[הלכה א](#)

ב"ד גדול שדרשו באחת מן המדות כפי מה שנראה בעיניהם שהדין כך ודנו דין ועמד אחריהם ב"ד אחר ונראה לו טעם אחר לסתור אותו הרי זה סותר ודן כפי מה שנראה בעיניו שנאמר אל השופט אשר יהיה בימים ההם אינך חייב ללכת אלא אחר בית דין שבדורך.

- What are the categories which Rambam provides here for organizing all *dinim* which do not appear explicitly in the Chumash?
- Why does it matter to which category a particular *din* belongs? In other words, what is the *nafka minah* between the categories?
- Consider the *sugya* in Yevamos. How would the Rambam's categories help you to read that Gemara in a more nuanced way?
- Does that in turn help you to understand the dynamic of the conversation in *Rus perek 4* according to Rashi?